

PAULO ENA URIURI BAGUBAGUNANA TIMOTEO ENANA

¹ Eau Paulo, Iesu Keriso ena aposotolo Eaubada Tauhemaurida ena laugagaeo debana eai, eo Guiiau Iesu Keriso, ia eda sunuma paana.

² Timoteo arinai, eau natugu mamohoina sunuma boeana eai: ainauia, eo nuatoatoa, eo loni, Eaubada Tamada arinai se laowa, eo Iesu Keriso eda Guiiau arinai se laowa.

³ Doha ea aiboda arim eai oa bena u bawa Epeso eai eau ea lau Makedonia, tatao headi bena u hetaladuidi hari lauheata tabu se heaheataei. ⁴ Piriipiridae ribadi eo isi baguna ribadi tabu se nuatuidi, isi ede haiawayagara ena aba tubu, Eaubada ena riba hesibasiba sunuma boeana eai bena u abiwataidi mo. ⁵ Na, laugagaeo aniona ede gadosisi nua-aaaana eai i laoma, eo eda nuatu-abaheduduraina nuaboeada eai i laoma, eo sunuma mamohoi nige ta kailiu. ⁶ Tatao headi se lausuarao se laudedea ribahegohegoila mo se abiwataidi. ⁷ Edi gadosisi bena laugagaeo taulauheataena eai se lau; edi riba, eo edi gugua hinage aniodi nige abidi se ata.

⁸ Ita ta itayao laugagaeo i lolo, ena tau i abi komakomani; ⁹ teina ta ta nuatui, laugagaeo nige se hetubu taulaulaududuraina enana, na isi mo enadi laugagaeo tauutusina eo tauawayagara, eo hinage isi tatao Eaubada nige se nuatui eo taulaulaubaaea, eo tamadiyao tauunuidi eo sinadiyao tauunuidi, eo tauaiunu, ¹⁰ eo

tauitaitadio, eo ma heledi tatao tauhebiuioidi, eo tatao tauaiyaharidi, eo tauborabora, eo tauaiaigorawahi, eo ginuari headi hinage lauheata mamohoi se lauudoiei; ¹¹ nuawoiwoina Eaubadana ena evanelia loloaririna kamanina ena abiabi doha ede, ia ede se sunumaegu se tore nimagu eai.

¹² Eda Guiau Keriso Iesu ea lautoiei, ia i hea-dirigu, paana i ene ea lolo, ina paisoa ta ea paisoaei; ¹³ bagubaguna eau Eaubada tau-ariarin-abaaeaina, eo eau ea hemahemanabara, eo eau tauhebahebaaea. Na eau se nuatoatoaigu paana egu laulau bubutum eai, ia hinage nige ea nuatuloibai. ¹⁴ Eda Guiau ena ainauia i helai ariariri, ma sunumana, eo ma gadosisina hinage, ia ede Keriso Iesu boeana eai. ¹⁵ Ina riba ta riba mamohoina ede, i lolo tatao gamagamagari taba se abiwatai, ede Keriso Iesu i laoma tanoubu eai ta tatao baaea i hemaauridi; eau mo ea baaea ariri isi gamagaridi ea hemuridi. ¹⁶ Paana ede arinai se nuatoatoaigu, bagubaguna Iesu Keriso ena nuatoatoa i laulau e i ohihai, abo i hemasaraha boeagu eai, abiabina wa abo se itahai, isi maraitom asubena abo ia se nuatuwatawatai mauri nige nosina arinai. ¹⁷ Na, Wasawasa i miamia e i miahai nige nosina, ia nige i mate, eo nige ana ao ta itaitai, Eaubada sonoga esega dumadumana mo, ta heasisiei, eo ta hedebasaei, ana huia ana tasi. Amen.

¹⁸ Timoteo natugu e, teina riba ta ea lauhesom ta, doha bagubaguna eai wa enam se riba peroveta wa, isi debadi eai iala lolona abo u ialaei; ¹⁹ sunuma, eo nuatu-abaheduduraina u abidinidi; isi tatao headi wau sunuma wa se torehe-suara, arinai se tatadunaduna, eo se tamogorugoru. ²⁰ Esau ede Hamenaio eo Alesana hinage, isi

ea moselaedi Satani arinai, abo matadi se heiladi Eaubada abo nige se arinabaaeaei.

2

¹ Ea riba hepaipaim, bagubaguna u aiaiboda, eo u laulau-uura, eo u laulau-uura hari tatao enadi, eo u laulautoi, teina ta u abiabiwataidi tatao gamagamagari enadi; ² wasawasa enadi, eo isi se hetorodi ami tanuaga enadi; bena ita ta mia tautaubiga, eo ta mia komakomani, Eaubada ena nuatu gamagamagari eo laulau dudurai boeadi eai. ³ Ina doha emi abiabi abo i lolo Eaubada Tauhemaurida matana eai; ia hinage i henu-aaririei. ⁴ Ia ena nuatu tatao gamagamagari bena se mauri eo abo se lage riba mamohoina marana eai. ⁵ Paana ede Eaubada esega mo eo taulaulaubiri Eaubada eo tatao duaduaridi eai esegana ede: tau wa Keriso Iesu; ⁶ iabom i moseuioi tatao gamagamagari edi maisa, ena huia eai abo se hemasaraha. ⁷ Arinai se hetorogu eau taulaugugua, eo ea hemala aposotolo (riba mamohoina Keriso boeana eai ea ribaei, nige ea boraboraimiu); Murimuri-tataodi edi taulauheata sunuma eo riba mamohoi boeadi eai.

⁸ Egu nuatu ea ene bena tatao dimo gamagamagari eai abo se lau-uura, nimadi tabudi se helelesaedi, nige se ouyalayala eo nige nuadi se ponopono. ⁹ Sisine hinage doha, adi pasa mamohoi ede adi lulu se lui komakomanidi, adi ao se nuatudobidobiuioidi, edi miamia se dudurai; nige uru hepahepasa, e *gold*, e giniuba matamatapoudi, e lulu maisa lailaidi. ¹⁰ Na (sisine Eaubada ena laulau se abiabiwatai temeta mo abo adi ao aba helolodi), paisoa lolodi se

paisoaedi. ¹¹ Sisine bena se hesibasibadi, taba se monomonou ma awaabidi. ¹² Eau ea 'ne sine tabu i laulauheata, hinage tabu tau arinai i awatanu-aga, na i monoutaubiga mo. ¹³ Paana ede Adamu se oiuma bagunai, abotai Eva.

¹⁴ Adamu hinage nige se borai, na sine wa se borai, arinai ia laugagaeo tauutusina ede. ¹⁵ Taiede, ena laulaba eai abo i mauri, ena taba sunuma, eo gadosisi, eo laulau tabuna, eo nuatusibasiba i nuatuwataidi.

3

¹ Teina riba ta riba mamohoina ede, Ena tau esau i henua bena ia se hetero tauitaitawata, paisoa lolona i henua. ² Tauitaitawata ia taba nige edi abahegiruna ia monena sine esega mo, ia tau nuatusibasiba, eo taunuatukomakomani, eo tauabiabilolo hinage, tatao i haihaitalaidi, eo laulauheata abina i atao; ³ ia nige i nom-waina, eo nige i laulaulubi, eo moni nige i gadosisiei, na nuana ie biga, nige i arina gegagega, eo hari ginauri nige nuana se lauedi. ⁴ Tau wa ena numa tataodi i itawataikomakomanidi, ia nanatunayao hinage ia se awaabiei, eo se heasisiei; ⁵ (Paana tau wa ena numa itawataina nige abina i ata, Eaubada ena ekalesia abo edoha ena itaitawataina?) ⁶ nige tau harihariuna, ata nuana i lauisiniuioi eo ia abo i beu Diabolo ena baaea abo i hearo. ⁷ Hinage isi ganamuri tataodi ia se awatauloloei; ata i beu abo se talatalawasiei, eo ata i abilau diabolo ena sa'i eai.

⁸ Diakona hinage doha ede meta abo se nuatusibasiba, nige memenadi se saa, nige se nomnom-waina-daoui, nige moni se gadosisiei; ⁹ sunuma

ribayamuyamuina se abididini, eo ma edi nu-
 atu aba-heduduraina aa-aana. ¹⁰ Teina tatao
 ta hinage abo se lauita bagubagunaedi; se itadi
 nige se baaea abotai abo diakona paisoana se
 abi. ¹¹ Monediyao, sisine, hinage se nuatusiba-
 siba, eo nige se monumonunu, eo se nuatuko-
 makomani, eo ginauri gamagamagari aridi eai se
 dudurai. ¹² Diakona monedi esega se tawasoraei,
 isi nanatudiyao eo edi numa tataodi hinage se
 itawataikomakomanidi. ¹³ Paana ede isi diakona
 paisoana se abiloloei isi wasadi lolona se lobai, eo
 se adidiri ariri edi sunuma Keriso Iesu boeana eai.

¹⁴ Teina ribadi ta ea uridi enam, eo egu
 gadosisi nige baeaona abo ea laowa arim eai.
¹⁵ Ena ea bebeda abo u nuatui em laulau saha
 saha Eaubada ena numa alona eai abo u abi,
 iaede Eaubada maumaurina ena ekalesia, riba
 mamohoina ana du toro, eo ana lauhebara
 ede. ¹⁶ Mamohoi, Eaubada ena laulau ena
 riba eamuyamui i sae ariri: Eaubada buluma
 eai i hemasarahama, eo Earua boeana eai ia
 se hedudurai, eo aneru ia se itaitai, eo Etene
 aridi eai se lauguguiai, eo tanoubu eai ta ia se
 abiwatawatai, eo namanamari eai se abiiisinae.

4

¹ Na Earua riba ta i ribaei, i ene huia mu-
 rina eai tatao headi sunumana abo se laugabaei,
 earua borabora se woeahesuaradi, edi riba abo
 se ataiedi, eo diaboloei edi laulauheata hinage abo
 se ataiei; ² abo se ribaborabora, se boraauridi
 mo; edi nuatu abaheduduraina se gabuyao poasi
 gigiborina eai. ³ Tawasora se riba nuahi, eo

tatao se laulauhesomdi sarai se dabudabu, ginauri Eaubada i hetubudi wa isi tauataiena, eo riba mamohoina tauataiena bena se abidi, ma-lautoidi. ⁴ Paana ginauri gamagamagari Eaubada i hetubudi se lolo, eo nige ginauri esau ta otaotaei, ena ta abi, eo ia ta lautoiei. ⁵ Paana ede Eaubada ena riba, eo uura debadi eai, wau ginauri wa se heloloesegaidio.

⁶ Ena teina ginauridi ta eda tataoyao nuadi u hesaedi wa, abo Iesu Keriso ena heaheari lolona eai u lau, sunuma ribadi eo laulauheata lolona boeadi eai se suisuim, sibasiba wa arinai u lage-lage. ⁷ Na mumuga piripiridaedi se baaea ribadi u otaotaedi u aipate mo Eaubada ena laulau aridi eai. ⁸ Ta lubulubui tauda ta headidiridi huia kuukuu mo; Eaubada ena laulau ginauri gamagamagari i helolodi, teina mauri ta i helolo, eo hinage meta mauri wa sora abo i lagemu. ⁹ Teina riba ta riba lolona ede, eo i lolo tatao gamagamagari abo se nuanuatui. ¹⁰ Arinai ede ina paisoa ta eo riba talawasi ai hearodi, paana Eaubada maumaurina ai sunusunumaei, ia ede tatao gamagamagari Tauhemauridi, isi taunuatuwataina isi mo enadi.

¹¹ Teina riba ta u lauhesomdi, eo u laulau heataedi. ¹² Oa hewari mo tabu tau esau i isugaraem; na taunuatuwataina oa ilam eai abo se lauwataim, riba, eo laulau, eo gadosisi, eo Earua, eo sunuma, eo nuaaa boeadi eai. ¹³ I lau e ea lagewa, tatao matadi eai u buka hasiri komakomani, eo u ribahepaipaidi, eo u laulauheataedi. ¹⁴ Ainauia oa nuaboeam eai tabu u nuagabaei, ia ede se leawao peroveta debana eai, eo tauitaitawata nimadi se saosediwa potam

eai. ¹⁵ Teina ginauridi ta u nuanuatuidi; oa u mose-esegaidumadumaim aridi eai; em sibasiba abo i masamasaraha ginauri gamagamagari aridi eai. ¹⁶ Oabom u nanabukomakomanim, eo em laulauheata hinage u nuatukomakomani; u mia tahitahi boeadi eai; paana teina laulau ta debana eai oabom abo u hemaaurim, eo isi hinage em riba tauataiena abo u hemaauridi.

5

¹ Tautaubada tabu u ribasuui: u lauhasahasai doha ia tamam: eo tatao hewahewaridi doha em tataoyao; ² Sinesinebada doha isi sinamyao, hasahasara doha isi louloumyao, ma nua'aam.

³ Sisine se wabu, ena se wabu mamohoi, u nanabuedi. ⁴ Na, ena sine wabuwabu esau ia nanatunayao, e ia tubunayao i abidi, isi edi numa eai se heatadi edi abi abo se lolo, eo tamadi, sinadi abo se heasisiedi; paana teina ta i lolo Eaubada matana eai, ia hinage i henuaaririei. ⁵ Na, sine wa ie wabu mamohoi, eo ia gogogesagesa sinena, Eaubada i sunusunumaei, eo maiona to asubena i miatahitahi, i aiaiboda, eo i laulau-uura. ⁶ Na, ia ena miamia eai iabom amnana i helolo mo, ma maurina na ia mo doha ie mate. ⁷ Teina riba ta u laulauhesomdi, isi abo nige edi aba hegihegirudi. ⁸ Ena esau ia mo enana nige i aiainauiaidi, ia ena numa tataodi hinage nige i aiainuiadi, sunumana wa i harereyao, tau nige i sunusunuma wa ena baaea nige doha meta.

⁹ Tabu sine wabuwabu se hinerigaibuidi, isi mo edi borimai se lau tatao-haiona-se-mate, eo isi hinage monediyao esega dumaduma. ¹⁰ Sine

we ana paisoa tatao se ita abo se riba sine moidosiei, ena ia nanatunayao headi i suidi, eo ena laolaoma tataodi headi i haihaitalaidi; eo ena hetabu tataodi aedi i deudeuridi, eo ena tatao nuanuadubu i tautaubigaidi, eo ana paisoa lolodi gamagamagari i abiabidi ma nuanuaadidirina. ¹¹ Sisine wabu hasahasaradi mo u otaotaedi, isi sora abo se hetubu Keriso se gudugudui, abo se tawasora. ¹² Isi abo se mate, paana ede edi sunuma bagubaguna se abihaiyao. ¹³ Hinage abo se babawa gaibu mo, se elielitatausi hari numa, hari numa eai, hinage nige se babawa gaibu mo, isi abo se gagagari gaibu mo, eo tatao se hemohemodedi, eo edi ribariba nige se lolo. ¹⁴ Egu nuatu ea 'ne, sisine se wabu hasahasara abo se tawasorauio, nanatudiyao abo se laulaulabauio, eo edi numa se itawatai, eo edi laulau aridi eai eda waiunu tabu edi aba hegirudi. ¹⁵ Paana ede headi se sinibuio, na se lu senauri Satani arinai. ¹⁶ Ena tau esau, e sine esau, tauataataiena isinewabuwabu headi se abidi, isi abo se tautaubigaidi, tabu ekalesia se nuatuidi, isi sinewabuwabu mamohoi ekalesia abo se tautaubigaedi.

¹⁷ Babada ena se itaitawatalolo abo au heasisi-labulabuiedi, isi ede se paisoa gugua, eo laulauheata aridi eai. ¹⁸ Paana ede uriuri eai si ene, "Bulumakau wa sitona tauututawatawaina tabu awana au au:" eo hinage si ene, "I lolo taupaisoa ena maisa i abi." ¹⁹ Tautaubada ena se hegiru, tabu oabom riba wa u ataiei, witenesi labui e haiona hinage matadi eai isi ia abo se hegiru. ²⁰ Isi taulaulaubaaea u ribasuuidi tatao gamagamagari matadi eai, headi hinage abo

se matausi. ²¹ Eaubada matana eai, eo Guiau Iesu Keriso matana eai, eo aneru se hetorononohaidio matadi eai, ea lauhesom, teina riba ta u laulauwatawataidi tabu tau esau u nuatunapai mo, am paisoa eai tabu tau esega mo enana u toro. ²² Tabu nimam u saosaeheulai tau esau boruboruna eai, tabu hari tatao edi baaea u sa-gusaguidi: ma nua'aam eai u laulau, oabom u heaauioim.

²³ Goila ahaaha mo tabu u nom: waina hinage begana mo u nom, bogam wa eo am asiebo kamanim wa u nuatui.

²⁴ Tatao headi edi laulau baaea se hemahe-masarahanonohaidio, se lau baguna edi aba hedudurai eai; tatao headi edi laulau baaea abo hinage se hemasarahamuritaedi. ²⁵ Hinage doha tatao headi adi paisoa lolodi se hemahemasarahanonohaidio; eo tatao headi enadi sora nige se hemasarahadi taba nige edi aba toreyamuidi.

6

¹ Heaheari tataodi gamagamagari isi dabaear-odi eai oeagi aba oibahe se toredi bena adi tanuaga se heasisiedi, arinai Eaubada esana, eo ena laulauheata abo nige se arinabaaeaidi. ² Isi hinage adi tanuaga tausunumawata, tabu se isug-araedi paana isi edi dodogayao; se heaheaiedi mo paana isi tauataataiena, eo se gadosisi, eo isi paisoa wa tanuagadiyao.

Teina ribadi ta u laulauheataei, eo u ribahep-aipaidi. ³ Ena tau esau riba udoi i lauheatatei, na riba lolodi nige i abiwataidi, eda Guiau Iesu Keriso ena riba wa, eo Eaubada ena laulau lauheatena hinage, ⁴ ia tauyauyaure, nige saha abina i ata,

hesihesio gaibu mo eo riba i awaawayagaraedi, aridi eai aiaromagigiri, eo lulu, eo arina gegagega, eo nuatu baabaaeadi se tubuma. ⁵ Tatao nuanutubaabaaeadi edi aba awayagara, riba mamohoina nige se nuatui, edi nuatu si ene Eaubada ena laulau debana eai ginauri abo se abi hegama-garidi; taba isi doha meta u laugabaedi. ⁶ Eaubada ena laulau se laulauwatawataidi ma nuabigadi mo isi edi gogo i hegama-gariariedi. ⁷ Nige ginauri esana ta leama tanoubu eai ta, taba nige ginauri esana abo hinage ta laei. ⁸ Ada aiai eo ada lulu taba ta abigonogonoada taiede abo ta miataubiga. ⁹ Na isi edi gadosisi mo bena se monamonaune abo se beu noho eo sa'i boeadi eai, eo se beu eo se tamogorugoru eo mate boeadi eai se hegalamosidi. ¹⁰ Moni gadosisina baaea gamagamagari lamdi esegana ede: headi nuadi se lau arinai, sunumana eai se nuatu ponori, eo nuadubu gamagamagari debadi eai isibom se goruiodi.

¹¹ Na oa, Eaubada ena tau e, teina ginauridi ta u dagogabaedi; laulau dudurai, eo Eaubada ena laulau, eo sunuma, eo gadosisi, eo heala-paipai, eo nuabigabiga, meta mo u laulauwataidi. ¹² Sunuma ena iala lolona u heumariei, mauri nige nosina u abidididini, arinai ede hinage se eogahaim, oa hinage tatao gamagamagari matadi eai wasa lolona u wasawasaei. ¹³ Eaubada matana eai ea lauhesom, ia ginauri gamagamagari tauhe-mauridi, eo Keriso Iesu matana eai, ia Ponoto Pilato matana eai wasa lolona i wasawasaei. ¹⁴ Teina laugaga eo ta u sogohididini nige biina begana, nige ena aba ribasuu, i lau e eda Guiau

Iesu Keriso i taumasarahama. ¹⁵ Ia ede iabom ena huia eai abo i heitadi, iabom wasawasa Saesaena esega dumaduma mo, wasawasa edi Wasawasa ede, eo guiau edi Guiau ede. ¹⁶ Iabom mauri nige nosina paana ede, ia i miamia marana boeana eai taba nige tau esau i lau arinai; nige tau esau ia i ita, hinage taba nige tau esau itana abina i ata; ia arinai hedebasae, eo gigibori, i lau e ana huia ana tasi. Amen.

¹⁷ Isi teina tanoubu eai ta taumonamonaune u hetaladuidi, tabu se awatausaeuioidi, tabu edi gogo gaibu se sunumawatai, na Eaubada mau-maurina mo se sunumawatai, ia ginauri gamagamagari i ledimao enada, aridi eai i henualoloda.

¹⁸ Isi wa edi abi abo se lolo, se hemalamona-monaune paisoa lolodi aridi eai, edi ginauri abo se abihesusurudi, tatao se sagusaguidi; ¹⁹ edi sitoa eai edi ginauri se peihemohemonau, paa lolona se torehetoanonohai huia wa abo i laoma se nuatui, isi abo mauri nige nosina se abididididini.

²⁰ Timoteo e, meta se tore arim eai u sogohididini, riba baeae eo ribaribagaibu u otaotaedi, eo hinage riba wa se boraauri si ene sonoga ribana, u otaotaedi: ²¹ ia ede tatao headi wau riba wa se ribaedi sunuma wa se nuatu ponori. Ainauia abo u abi. Amen.

RIBA HARIHARIUNA
The New Testament and portions of the Old Testament
in the Suau language of Papua New Guinea
Buk Stat, Josua, Buk Song, Esodo, na Nupela Testamen
long tokples Suau long Niugini

Copyright © 1998 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Suau

Translation by: Bible Society of Papua New Guinea

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-08-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

99a191af-3177-577f-b12d-7c7288c64c37